

A MUNKA

XXI. évfolyam, 11 szám.

ára 24 fillér

Salgótarján, 1943. Március 13

Márciusi eszmények.

(—ány) Eszmények idővel fényt vesztenek és mintha abból a láthatatlan, de minden láthatónál és foghatónál valóbb világából egyre halványabban küldenék ragyogásukat felénk, a földi téreken bolygó halandók felé. Március Idusa is idővel a kényszeredett és kötelező magyar mélabu és lelkesedés ünnepévé látszott hanyatlani. De a fényt vesztő magyar eszmények és ünnepek mögé mindig újra odaszövédk sorsunk sötétjét és azok új, teljesebb, tisztább ragyogást nyerneke töle.

Most sóhajtaná föl a kései márciusok költője: Ady, Ezen a tavaszon, hogy „rettenetes a mostani március.” Világok pusztulásán amikor már nem nagyhatalmi érdekek, hanem az egész emberi lét értelme és alapértékei forognak kockán, milyen más, sóvárgó, epe-dő vágygal köszöntjük a tavaszi rap visszatértét, amely azért a magyar szívek számára mindig a szabadság napja marad, „O szabadság hadd nézünk szemedbe, oly sokáig vártunk rád epvede, — sóhaj-
tjuk a költővel. Szabadság, milyen hűtlenek is lettünk hozzád. Pedig kenyerünk, levegőnk, mindennapi italunk és napsugarunk vagy, melynek értékét égetőn, kinzón, gyöt-rőn, sorvasztón akkor érezzük meg, amikor hiányozni kezd. Magyar szabadság, mely befelé önkormányzatot, az ember méltóság tiszteletét, az emberhez méltó szociális életfeltételeket, kifelé pedig a nemzet függetlenségét és önrendelkezését jelented. Jelented 1848 örökségét, amikor két világhatalommal szemben egyedül állta meg harcát e nép, mely akkor az erkölcsi, emberi többség legméltóbb vonzá-sával rántotta magához a duna-völgyi testvéreinek legjobbjainak szívét. Akkor már Európa csendes volt, újra csendes, elzúgtak már forradalmi, csak itt egyedül küzdött példamutatón és a vilá-got az emberi hősiesség látványá-nak nagy ajándékával megajándé-kozó magyar nép.

„Minden destrukció kezdete” — hallottuk illetéktelen és minden műveltségtől illetlen fejekről és ajkáról a magyar március kriti-káját a közelmúltban. Minden des-trukció kezdete, sötét, idegen erők áknamunkája lett volna az, amit Ibsen és Heine és Victor Hugó olyan megrendülve csodáltak. Nem ezerszer nem e napok voltak söté-ték, hanem azon koponyákban honol eloszthatatlan sötétség, ame-lyekben még most se derít fényt március idusának fényessége. De ne vádoljunk és ítéljünk tulerő-váddal és ítéllettel, mert valljuk meg, ilyen viláfordulatnak kellett

jönnie, hogy mi is mindnyájan rá-ébredjünk arra, amit veszíthetünk a márciusi eszmék elvesztésével, a szabadság elvesztésével, a már-ciusi ideálok, melyek teljesen úgy-szem valósultak meg soba, gyáva feladásával.

Életet, hitet üzennek, új erőt ébresztenek szívünkben ezen a na-pon a magyar halottak, a szent márciusi regimenter. Ezt üzenik elsősorban ifjúságunk számára, melyről ma már Istennek hála, nem kell elmondanunk, hogy a szabad-ság többé nem lelkesíti és csak egy dolog van, ami után sóvárog, ami után menetel és ez a terror. Ez az ifjúság ma már tudja, hogy életének emberi és magyar értel-mét egyaránt elvesztené, ha már-

cius hősei, eszméi, eszményei helyett bármilyen irányban idegen tévely és érdek után futna. Már-cius idusán, mely a szent halot-tak és a szabadító fiatalság ünne-pe, erősebb, tisztább ritmusra ver szívünk. Dobogásától nem halljuk meg már a kisbítű félelem, vagy hitvány fenyegetés szavát. Minden sötét aggodalmat, minden bajt, bünt, halált lebíró ifjúság ereje válaszol ezen a napon, azé az ifjúságé, melyben ezek az eszmények újra tel-jes, tiszta, tökéletes szépségükben ragyognak majd fel. Bennük kö-szöntjük egy új hajnal kelését, ben-nük, kik annyi esztelen örületen, véren, poklon túl majd újra hisz-nek egy emberibb és magyarabb életben és élnek azt. Mert ez vár és csak ez várhat olyan nemzet fiaira, amely ma is kész életet vért áldozni március hitéért, kész meg-halni is, hogy örök életre ébred-hessen.

Mi okozza és terjeszti a kiütéses tifuszt?

Felfedezték a „Flecktípus” tökéletes ellenszerét.

Lembergől jelentik: A háború kísérője a járvány. Megállapították, hogy a háború veszteségei felerészét a járvá-nyok okozzák. Oroszországban hatalmas kiütéses tifuszjárványok követik a háborút. A múlt vi. ghaború után az oroszországi tifuszjárvány áldozatainak számát 15—25 millióra becsülték.

A kiütéses tifusz alatt tulajdonké-pen négy betegséget kell érteni. Az első, az európai, tetvek által terjesztett u. n. „klasszikus” kiütéses tifusz; ennek eny-hébb változatánál patkányok terjesztik a kórokozó csirákat; az Észak-Amerikában honos úgynevezett „sziklaláz”-at egy bögölyféle csipése viszi emberről-emberre, míg a Távol-Keleten atkák terjesztik a

kiütéses tifusz negyedik változatát.

Ennek a négy betegségnek számta-lan változata van még. Kórokozóikat „rickettziák”-nak nevezik, Rickettnek, a kiütéses tifusz kutatása közben hősi halált halt orvosnak emlékeztére. Ezek a rik-kettziák 0.0003 milliméter nagyságúak, vagy inkább kicsinységűek, tehát tiszsz-
kisebnek a hasi tifusz baktériumainál. Hosszú ideig nem tudták a betegség okát felfedezni, míg végül is megállapították, hogy a ruhatétel terjeszti s ezek után sikerült megtalálni a tetvek testében ma-gát a kórokozót is. A tetűcsipés nyomán az ember vérebe kerül a baktérium és kb. kétheti leppangás után jelentkeznek az első tünetek. Heves fej- és végtagiá-

dalmak lépnek fel magas láz kíséretében. Rövidesen a központi idegrendszer zava-rai is csatlakoznak a tünetekhez (szédülés, beszédzavarok, bégnyás stb.), három hét múlva foltos kiütés keletkezik a beteg testén s innen nyerte nevét a betegség.

Gyermekeknél és fiatal embereknél általában jóindulatu a betegség lefolyása, minél idősebb a beteg, annál súlyosabb és aggastyánoknál 70—80 százalék a halálos ártánysság. Természetesen van-nak általános jellegű járványok is, mikor általában könnyebb vagy súlyosabb a betegség korra való tekintet nélkül.

A kórokozó Rickettzia—Prawazeki-nek a szaporodáshoz élő sejtekre van szüksége, tehát ki akarják tenyészteni a kiütéses tifusz kórokozóját (ez pedig fel-tétlenül szükséges a betegség leküzdésé-hez), a rickettziák szaporítását élő szer-vezetben kell végezni.

Azt gondolhatnánk, hogy nincs is szükség másra a kiütéses tifusz elleni küzdelemben, mint tisztaságra és a tet-vek kiirtására. Vannak azonban alkalmak mikor elkerülhetetlen nagyobb emberjő-megek elterjedésére, azoknál sokan kényszerülnek kiütéses tifusszal már fer-tőzött vidéken élni. Tartós védelmet csak a védőoltás adhat, azaz a védőoltás által szerzett ellenállóképeség, amit a tudomá-ny immunitás néven ismer.

Számtalan oltóanyagot állítottak elő. A két leghatásosabb oltóanyagot a lem-bergi Behring-intézet készíti kiütéses tifusz-szal fertőzött tetvek beleiből, illetve mes-terességen fertőzött tyuktojásokból. A ric-kettziákat a tetvek gyomrában és belei-ben gyorsan szaporodnak, ezért az oltó-an-yag előállításához először a tetveket szaporítják, majd 14 napos korukban mesterségesen fertőzik őket kiütéses ti-fusszal. A kiütéses tifusz nemcsak az emberről, hanem a tetűről is megtele-gedést okoz, széttroncsolja a gyomor-és belsejüket. A fertőzés után körülbelül egy héttel finom tükkkel kioperálják a tet-veket beleit és ezekből nyerik a kész ol-tóanyagot. Mielőtt forgalomba kerül az oltóanyagot, természetesen gondosan meg-vizsgálják, hogy tiszta és hatékony-e?

Igy sikerült tudósok és orvosok éveken át tartó küzdelmes munkájának gátatvetni a legborzalmasabb emberpusztító járvány elé.

Támogasd a Vöröskeresztet!

A Keresztyén Ifjúsági Egylet előadása.

Zsúfolásig megtelt terem tekintett nagy várakozással a KIE műkedvelő gár-dájának vasárnapi fellépése elé, amelyre nagy odaadással és fáradságot nem ki-mélve készültek elő.

A várakozást teljesen kielégítették, mert olyan hangulatos és szórakoztató órákat szereztek az ifjúság nemes és ö-nzelen munkáját megtisztelő és figye-lemmel kísérők számára, amelynek em-léke nem egyhamar mosódik el az em-lékezetből.

Annai kiváló műkedvelő erő sora-koztól fel ezultal is, hogy egy darab színpadi élettel változtassa át Lenz: Róka-lyuk c. háromfelvonásos bohózatát, hogy sorakban a legkiválóbbat szinte megta-lalni sem lehetett, de a leggyengébbet sem. Mindenikük annyit beleértést és színt vitt bele a játékba, hogy egészen teljessé vált az illúzió, amelybe a jelen nagy gondok közt küzdő élet belerá-gatódzott.

A darab tengelyében ismét Takács Andor állott, aki sokrétű tehetségének

ismét újabb színét és réteget értékesítette a Pestre felrúdlult vidéki magyar ur sze-repében, akit ottani fiatal barátai alapo-san megtérőnek a pompásan találta meg minden helyzetben a természet, élet-szerű és mégsem túlzott színezést.

A kísérő szerepek sorában Gajdos Kató magas intelligenciával tolmácsolta a mindenben regényadatokat gyűjtőgető írónk egyéniségét. Kimagasló színvonalon vitte szerepét Laza Károly, akit soká fo-g-nak egyébként is hálás szerepében emle-getni annál is inkább, mert olyan gaz-dagon aknáztta ki szerepe minden részé-nek lehetőségeit, hogy sokszor egészen magával ragadta Takács Andorral együtt a közönséget. László Géza ismét kitűnő alakítást nyújtott a Róka penziós sze-repében és ugyancsak harmonikusan illesz-kedett be az előadás magas színvonalába a nyugalmazott katonát megjelenítő Cig-lán Frigyes nagyszerű alakítása, a már megjelenésével is tapostó kiváló Mauler Károly, a szerelmet alakító érzélséget kiválóan tolmácsoló Zsombok István,

a könnye-mű festő szerepében Farkas Gyula és a mindig helyesen mozgó és ügyes Sturmann Jenő. A darabban levő női szerepeket ugyancsak értékes alakítá-sával jelentették meg Fábri Ilona, Ha-rai Anna, Kovács Mária, O. bricht Man-rika és Sári Valéria, akik ugyancsak sok tapsot kaptak.

A rendezés munkájából az oroszlánrészt Medve Ferenc végezte, aki mel-lelt Laza Károly és Takács Andor oda-adással szorgoskodtak, a sugóit tisztelt Csákvári Jenő kitűnően töltötte be.

Az előadás előtt szombaton a ka-tonaság számára is bemutatott az előadást főpóba keretében, ugyancsak teljes si-kerrel.

Az önzetlen és mások számára ö-römszerzés céljából vállalt és jól végzett nemes munka édes öröme legyen Iga-jutalma a jól sikerült vállalkozásnak.

Az előadás előtt Dr. Csengődy La-jos mondott megnyitót és Matlári Ernő-bet adott elő kitűnő tolmácsolásban és Polonyi Zoltán hitoktatássegédjelmez pre-diciz zongorakísérettel magyar dalokat.

Az előadás zenei részét, a nyitány előadásával, közjátékokkal és az ének-számok kíséretének előadásával Harmati Árpád pompásan érvényesülő zongora-játéka szolgáltatta.

Mennyit nyel el egy modern hadsereg gyomra ? Egy év alatt Oslótól Tripoliszig érne a sorbarakott kenyér — 800 teherkocsi vágóállat.

Még a felhádkarcolók méreteihez szokott amerikai élelmiszer-kereskedőknek is megdöbben a szíve, ha a keleti harctér egyik hadseregellátási raktárán keresztül egy kis sétat ténne. Óriási csarnokokban kávézások, vajasbödönök, lekvárosvödörök, dohányosládák, burgonyahégyek, búskonzervek stb. tornyosulnak áttekinthetetlen mennyiségben. Összesen legalább 150 féle áru, nem kevesebb, mint 15 negyven vagonos tehervonat rakománya. Mindebből természetesen semminek sem szabad megromlania és a hadseregintendáns utasításai szerint minden hadszervezési egységnek pontosan meg kell kapnia ellátását, még elönyomulások vagy visszavonulások esetén is. Ennek a milliós értékeket képviselő raktárnak gondozását harminc katona és kerek kétszáz hadifogoly végzi és ez még mindig csak egy a hadsereg nyolc nagy ellátási raktára közül; melyhez még egy sereg hadosztály-élelmiszeriraktár is járul.

Arról, hogy ezek a nyers élelmiszerek közvetlen fogyasztásra alkalmas alakban kerüljenek a tábori konyhákra kívülről a pék és mészáros századok gondoskodnak. Egy gépesített pékszázd, álomashelyén 25—25 ember dolgozik naponta háromszori váltással. A dagasztó gép éjjel-nappal üzemben van. Egy másik gép a tésztát metéli fel és formálja egyenlő súlyú kenyerekre, melyek bizonyos idő letelte után öt nagy gőzkemencébe kerülnek. Egy ilyen motorizált század napi

teljesítménye előírás szerint tízezer darab kenyér, de sürgős esetekben ennek a kétszeresét is el tudja érni. Nagyobb időegységek teljesítményei már majdnem a csillagászati számok birodalmába vezetnek. A háború megindulása óta egyetlen pékszázd több, mint hat millió kenyeret állított elő. Ez a hat millió kenyér egy nár mellé rakva 1500 kilométer hosszú sort ténne ki, ami Bécs és Kréta távolságának felelne meg. A négy közvetlenül a hadseregintendáns rendelkezése alá tartozó pékszázd egy év alatt annyi kenyeret süt, amennyi sorba rakva Oslótól Tripoliszig érne el, a hadosztályokhoz beosztott pékszázdok hozzájárulásával pedig egy hadsereg egész kenyértermelésével a földgolyó területének majdnem negyed részét be lehetne borítani.

Es a mészárosszázadok? Egy század naponként többé-kevésbé rögzített helyiségekben naponta 60 ökröt vág le, darabol fel, dolgoz fel legnagyobbbrészt koibásszá, a keleti hadiárat első évében pedig összesen 640 ökröt, 400 disznót és 900 juhot dolgozott fel. Ebből a hatalmas vágóállatállományból csupán az ökrök 13 öltvenvagonos tehervonatot öltöztetnek meg, míg az egész állatsereglet elszállítására kerekken 800 teherkocsira lenne szükség. A hadseregintendáns négy mészárosszázadán kívül természetesen az egyes hadosztályok is külön századokat foglalkoztatnak.

Kaptuk az alábbi levelet:

IGEN TISZTELT FÖSZERKESZTŐ Ur!

A mindennapi, drága kenyér hála Istennek zavartalanul kerül asztalunkra és nincs panaszunk sem az egységes lisztnek keverési arányára, sem a kukoricalisztre, sem pedig a csökkentett adagokra. Csak az volna a tiszteletteljes bejelentésünk, hogy sokkal többször, mint szabad volna: túlságosan nyúlós, zsengés, vagy ahogy mondani szokás „firkós” a drága kenyér. Arra kérjük főszerkesztő urat, hogy a kenyérsütési, kovászolási és dagasztási munkákat végző közegeknek szakszerű munkáját a panaszok nyilvánosságához utján is ellenőriztetni és serkenteni sziveskedjék, hogy az egységes kenyér is kifogástalanul készített tőplálószer legyen és megszűnjön a nyúlós, csirizes kenyér.

— Aláírás. —

A boldog házasság.

feltételeit tárgyalja Dán György „Ő meg én” c. műve. A mi keresztény világ-

zetünk világánál. Az író zárdalelkész. Ugy érzi az olvasó, hogy sok látás, élettapasztalat után fogott könyvébe. Istent elgondolásainak mélyeigéit a gyakorlati élet szerzője az ösvényein mutatja meg. Műve első részében a házasság előtt álló leányhoz szól, a másodikban az asszonyhoz. Mondanivalóját harmincharom logikusan tagolt fejezetben teszi közkinccsé. A tárgyat kifejező fejezetcímek (Főrt, Vagyon, Jegyesség, Életkor, Valás, Edesanya, Gyermekáldás, Ki az ur a házban?, Feltételek, A meg nem értett asszony, stb.) a gyakorlatiaságot, a könyv könnyed használatát szolgálják. Egyfolytában általánosulmányozva is érdekes olvasmány a könyv élvezetes előadásában. De gyakran forgatva hű barátát, megbírt tanácsadóvá válhat. Alakítja, faragja az embert. Bár csak mennél szelebb körben hatna és nevelne — a maga elé tűzött ideálként — „erős” asszonyokat, akik (Pázmány Péter szava szerint) a „legszigorúbb szerzetben”, a házasságban betöltik magasabb hivatásukat. B. K.

Köszönetnyilvánítás. Miháczon jóbarátaink, ismerőseink, kik megboldogult edesanyánk elhunytát felett érzett nagy bánatunkat jóleső részvétükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Csafó és Martiny család.

Igy kell férjhez menni!

c. vidám regényével már megtisztelt helyet foglalt Kínizsi Andor, a nevelte tanító humoristák közt. Öngyógyításának, a kedves mamának fogós kérdésére akar felelni: hogyan adja férjhez leányát? Válaszolhatta volna ezt: Tessék várni! Mindennek elől a maga ideje. (Az álm!) A kedves kislánynak azonban nem elől, hanem elmegy az ideje. Azt a huszonkét éves életkorbevallást lehet ugyan öt-hat esztendőn keresztül bangoztatni, egyszer azonban kiderülhet, hogy Cincike már túl van a harmadikon.) Bevallja, hogy ha tudna a nagy kérdésre felelni, ő volna a világ legboldogabb embere, aki örökre önépelenének a nők és korholóknak a férfiak. A dolog ellenszerét (mint nőlen ember) többé-kevésbé ismeri, de tanácsalaul áll a szerelmet előidéző kóroko-

zók szemből. Mégis szívesen beszél az ismerőseinek életéből ellesett alapelvekkel; és „tétova ziviek” összeterelésének történeteiben nagyszerű apró megfigyelésekkel jászta a jó nevetelő szerepét; de — ami fontos —: mosolyával emberi ferdeségeket győgyít. Mégis (mint legényember) haboznak könyvét egyik-másik „gyakorlott” lányos mama kezébe adni: sok öntudatalatti, ösztönös „ügyességük” világosodhatna meg előttük és így tudatos robamban könnyen elbánnak a „célbavett” vőlegényjelölttel.

Ez után u. műve után, amelyben különféle helyzeteket tárt az olyan mama és leánya elé, akik véletlenül sem kerülnek a házasságra akaró ifjak jelölhelyéi, mostanában megjelent a másik vidám regénye: Egyszer mindenki megdöbben. Ő meg irodalmi tervel idején — amint az első lapokon elárulja — szabad: „Vagy lelkiteitleni szóval és írással a tétova aggyéneket, segédkezem a mamának a

Hírek és különfélek Álomország csődje.

Micsoda szimbólum: Álomország, — ebben az esetben — nem is más, csak a londoni vurstli, mégis micsoda szimbólum! Álomország csődje nemcsak annyit jelent, hogy az embereknek manapság már nincs ideje álmolni, hanem azt is elárulja, hogy már az a sok álom-pótszer is illúzió hamisítvány sem kell a tömegeknek, amelyet eddig a vurstli bőven nyújtott, igazán nem drágán, csak pár lillértért: ből gyek, urak, tessék beszélni, rögvést kezdődik az előadás.

Az idő pénz — mondják a mai emberek — minek áldozunk tehát, amikor ezt az időt okosabban is felhasználhatjuk? Ha okosan használjuk fel, nem kell beérnünk azzal a tündérbirodalommal, amelyet a barlangvasút tár fel előttünk és általában minnek az embernek tündérbirodalom a mai világban? Ha nem áldozunk, hanem elhelyett ügyesen dolgozunk és törtetünk, nem lesz szükségünk arra a gépkocsira, amelybe bárki beülhet a vurstliban és amíg mi ülünk a volánánál, villanyáram vezeti gépünket körbe-körbe, a csengőjelzésig, amely azt mondja: elég volt abból az ábrándból, hogy saját kocsi van. A hullávasut sem érdekli különösebben, — megszoktuk már egy ideje, hogy egyszer fenn vagyunk, másszor lenn, hol felemelkedünk, hol lecsusszunk. Aztán itt van a viaszfigurák háborzongató kamrája, nevezetesen személyiségek életéből másával és mindenféle borzalmak viaszbaöntött képével. Ugyan kérem! Manapság könnyen megtörténhetik, hogy valaki annyira nevezetesen személyiség, hogy megszólalásig éleltű mását sietve elkészítik a panoptikum számára, de mire helyére állítanák, már azt sem tudjuk, hogy a világban volt valaha. Borzalmakkal pedig oly bőkezűen ellát bennünket a mai élet, hogy ehhez képest a panoptikum igazán tündérország.

Nem, nem, elég volt az álmokból, illúziókból — legyint a mai ember —, nincs időnk hozzá és azt is nagyon jól tudjuk, mi van a dolgok mélyén és a dolgok mögött. Valamikor még azt is elhitték az emberek, hogy a vurstlibeli viaszbabu azért létezik, mert igazi szíve van, ma viszont már azt is tudjuk, hogy egyik-másik embertársunk szíve helyén gép dobog Álomország először bennünk magunkban ment csödbe, ez most már csak következménye a dolgoknak. — y — n.

Hazajött a harctérről ki'enc hó napi szolgálat után Dr. Olay Andor járási tisztiorvos, aki egészségügyi állapota miatt hivalt még nem vehette át.

60 éves tart. tiszt önként ment a harctérre. Városunk fia Csalzlava Gusztáv tüzérfőhadnagy, aki az első világháborút végigjárta, 60 éves kora ellenére önként jelentkezett a bolsevisták elleni harcra és arról értesülünk, hogy a

januári harcokban az öreg harcos földünk aknáól megveszült. A szegedi kőrházban ápolják. El még az ősi virtus a kőgyarokban.

Bácsúzás. Sálgótarjánból Győgyópatára távozom és ezúton köszönöm meg az Iparvállalatok, kereskedők iparogok és mindazok bizalmát, akik szállítási üzletemet igénybevélték. A Mával kötött szerződésemet saját elhatározásomból felbontottam. Tisztelettel: Paulovics József.

Köszönetnyilvánítás. Edesanyánk elhunyt alkalmából köszönetet mondok mindazoknak, akik részvétüknek bármilyen módon kifejezték adtak. Külön megköszönjük a banyaiapros kaládrának megjelensét, illetve szereplését.

Vilezsál Richárd, József, Ferenc.

Halálozás. Keszthelyi József ny. bányatársulati igazgató-tanító, a b. társulati iskolák szaktegyelője 76 éves korában Szécsényben elhunyt és ugyanott helyetlek öröknyugalomra Temetés f. hó 10 én delután folyt le, amelyen a társulati tanítói kara csaknem teljes létszámban jelen volt, ezenkívül városunkból a rokonság és a tisztelőkből igen sokan jelentek meg. Az elhunyt leánya: Keszthelyi Margit és fia: Keszthelyi Gyula a közismert és népszerű okl. bányamérnök, dorogi bányagazgató és kiterjedt rokonság gyászolja.

Nyílt-tér.

A feleségem és az én-nevemben felvett, bármilyen kölcsönöket, vagy adósságszínalást semminemű felelősséget nem vállalok.

Sálgótarján, 1943. III. hó

Hulik Lajosa

Eroval alatt közöltekt felelősséget nem vállal a Szerkesztőség

Házasság. Alexander Éva okl. tanító és S. b. w. Rudolf főbíró f. hó 7-én Budapestben házasságot kötöttek.

Az Acélgári Olvasóegylet február 27 és 28-án, továbbá március 10-én „Vidám Szüret” c. előadásunk történt. Jelenléteket ezúton is köszönettel nyugtázzunk; Líznyanszky Antal 10 P., Visnyovszky László 2 P. Papy József 2 P. Fricis Vilmos 2 P. Dr. Csengődy Lajos 380 P. Dr. Csengődy Lajosné 160 P. Kékesi Ferenc 1 P. Rendezőség.

Füleki utca 14 szám alatt, 1 fűszer üzlet teljes berendezéssel és a mellette levő üres üzlethelyiség május hó 1-re kiadó. Cím a kiadóban.

Szavaloverseny. Ma szombaton az Evangélikus Négyzet fel 6 órakor kezdődő tea után lesz az evangélikus kultúrházban a szavaloverseny, amelynek bíráló bizottsága Rely László főgimn. igazgatóhegyettesen, Horvath Györgyi tanárnő, Dr. Csengődy Lajos főesperes, Moticzka Nandorné elnök, Medzihradsky Marta tanítónő. A versenyen való részvétel legkésőbb este 6 óráig bejelentendő. Előadási darab teljesen szabadon választott költemény előadása, 5 díj kerül kiosztásra.

Nőegyleti tea. Az Evangélikus Négyzet szombaton 13 óra este fel 6 órai kezdettel az evangélikus kultúrházban műsor teatét rendez, amelyre, az érdeklődőket ezúttal is meghívja.

A bankjegyek sebész. Egy zürichi bank nemrég megépít feledést tett; egyes husz és ötvenfrankos bankjegyek a kellenetlenség miatt fél centiméterrel rövidebbek voltak. Negyven ilyen különböző bankjegy összegyűjtése után sikerült megállapítani, hogy a bankjegyek egy reál-külvilági kézügyességű pénzhamisító „operálta” meg: a rendőrségi jelentésekben bankjegyek sebésznek elkeresztelt büdöz úgy jart el, hogy jó állapotban lévő bankjegyekből csikolat vágott ki és ezek helyén új bankjegyekké ragasztotta össze, hogy kívülről csak a bankjegyek megcsonkítatlan részét lehetett látni. Az elhelyezés munkáját nagyon megkönnyítette, hogy a svájciak a bankjegyeket nem szokták kisimítani.

IGMÁNDI KESERÜVIZ

MAGYARORSZÁG LEGELSŐ KÁVÉKONZERVGYÁRA A HUNGÁRIA
ALTAL 25 SZÁZALEK VALÓDI SZEMESKÁVÉ
TARTALOMMAL GYÁRTOTT

„HON” KÁVÉKONZERV

A LEGNÉPSZERÜBB ÉS A LEGJOBB.
KÉRJE MINDENÜTT!

VEZÉRKÉPVISELET:

MAYER SÁNDOR, KÁLMÁN
KERESKEDELMI VÁLLALAT
SALGÓTARJÁN.

MOVE Salgótarjáni Lövész Egyesület

Meghívó.

A MOVE Salgótarjáni Lövész Egyesület 1943. március hó 27-én este 6 órakor tartja

rendes évi közgyűlést

a salgótarjáni Köszénbánya r. t. cserkészotthonában (dr. Chorin Ferenc-utca), melyre egyesületünk mélyen tisztelt tagjait szeretettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Hízekegy.
 2. Előki megnyitó.
 3. A főtitkár jelentése.
 4. Pénztáros jelentése.
 5. A számvizsgáló bizottság jelentése.
 6. A MOVE országos elnökség által kiadott, jóváhagyott és O. S. K. által elfogadott MOVE taggyűlési módosított alapszabályok e-fogadása.
 7. A MOVE Lövész Liga által a lövészek részére adományozott válogatott érmek és lövészjelvények kiadása.
 8. Választások megejtése.
 9. Beterjesztett indítvány tárgyalása.
- Az indítványokat írásban kell benyújtani a főtitkárhoz a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg.
- A fontos tárgysorozatra figyelemmel kérjük tagjainkat, hogy a közgyűlésen feltétlenül jelenjenek meg és ezáltal is tegyék tanúbizonyságot a MOVE eszmékhez való ragaszkodásukról.

Salgótarján, 1943. márc. 9.

Becsülettel a bázáért:

Dr. Laczfaly Ferenc s. k.
m. kir. bányabizottsági tanácsos
előnök.

Szarka Lajos s. k.
m. kir. rendőrfőfelügyelő
főtitkár.

Meghívó. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének helybeli csoportja 1943. március hó 16—20 ig terjedő időközben a felnőtt közönség részére babaszínházi előadásokat rendez, melynek jóindulatát a helybeli bajtársi szolgálat alapjára fordítja. Előadások sorrendje: 1943. március 16-án este 6 órakor az acélgyári tornateremben, 17-én este fél 7 órakor a bánya leveletothozban, 18-án este fél 7 órakor az üveggyári olvasókörben, 19-én este fél 7 órakor a Mozi helyiségében, 20-án este fél 7 órakor az Ipartestületben. 16-án és 17-én színpadon kerül a Gútbaba operett, 18., 19. és 20-án a Mária főhadnagy operett.

Helyárak: A moziában és az Ipartestületben I. hely 80 fillér, II. hely 50 fillér. — A többi előadási helyeken 50 fillér; a mozi terembe szóló előadásokra jegyelfogadást a mozi pénztárára, a többi helyekre Végh Kálmán könyvkereskedésében és este a pénztáronál.

Felkérjük a mélyen tisztelt Községi, hogy e híres babaszínház kitűnő és szórakoztató előadásain minél nagyobb számmal jelenjenek meg és ezzel is támogatják hadbavonult katonáink családjait. — Az előadások pontosan kezdődnek.

Talált tárgyak. Salgótarján m. város területén 1 db. kézbírtányos vas fűrész, 1 db. vászon törülköző, 1 db. fehér csontnyelű zsebkész találtatott. Igazolt tulajdonosnak a rendőrségre kell fordulni a hivatalos órák alatt átvehető.

Hirdetmény.

Március 15-ét

Salgótarján m. város közönsége folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt negyed 12 órakor ünnepli meg az Ipartestület dísztermében rendezett

hazafias ünnepség

keretében.

Március 14-én d. e. 10 órakor az összes birtékezetek templomaiban hazafias ünnepi istentiszteletet tartanak.

Felkérem a város hazafias közönségét, hogy ez a alkalommal házaikat nemzetiszínű zászlóval feldíszítsen, az istentiszteleten és ünnepélyen résztvevni kívánságukkal.

Az ünnepély műsora:

1. Hízekegy, éneklő az acélgyári dalárdája.
2. Nemzetvédelmi keresztrel kiáltotték avatása.
3. Nemzeti dal, szavalja Bálint Sándor.
4. Ünnepi beszéd: P. Gyárfás I. Győző ferences hitoktató.
5. Honvéd roham, szavalja Szakács Pál.
6. Himnusz, éneklő az acélgyári dalárda.

Salgótarján, 1943. február 27.

Dr. Fürst Kálmán s. k.
polgármester.

Starján m. város polgármesteri hivatalától.
1197/1942 sz.

Tárgy: kerékpár és alkatrészeinek árusítására kijelölt üzletek záróját az üzleti árusításról szóló 1942. évi VI. t. c. 2. § 4 bekezdése alapján a Salgótarján gyáraiban dolgozó munkások munkaidőjének figyelembevételével, akik ezen üzletek déli zárva tartása miatt kerékpárhoz szükséges alkatrészeket beszerezni nem tudnak — a mai naptól kezdődőleg a következőkben állapítom meg:

Határozat.

A kerékpár és alkatrészeinek árusítására kijelölt kereskedők kérelmére a kerékpár és alkatrészeinek árusítására kijelölt üzletek záróját az üzleti árusításról szóló 1942. évi VI. t. c. 2. § 4 bekezdése alapján a Salgótarján gyáraiban dolgozó munkások munkaidőjének figyelembevételével, akik ezen üzletek déli zárva tartása miatt kerékpárhoz szükséges alkatrészeket beszerezni nem tudnak — a mai naptól kezdődőleg a következőkben állapítom meg:

Kerékpár és alkatrészeinek árusítására kijelölt üzleteket reggel 8 óra előtt kinyitni és este 6 óráig nyitvatartani nem szabad. Ezen üzleteket köznapon déli 12 óráig délután fél 2 óráig zárva kell tartani.

Ez a rendelkezés azonban az országos és havi, vagy heti kirakodó vásár napjaira nem vonatkozik. Egyebekben az üzleti záróról kiadott 1707/1942 számú rendeletben foglaltak ezen üzletre is vonatkoznak.

Salgótarján, 1943. március 4.
HORVÁTH L.
polgármester h.

Községi meghívó!

A Salgótarjáni Hangya Szövetkezet 1943. évi március hó 21-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést az Ipartestület székében, melyre az igazgatóság a tagokat az alapszabály 24. § értelmében meghívja a közgyűlésre.

Ha a közgyűlés a megjelent tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy azt 1943. évi március hó 28

Messze a határokon túl

szerez dicsőséget a magyar iparnak az
ORION RÁDIÓ

MINDEN ORION-RÁDIÓKERESKEDŐ KÉSZSÉG GEL BEMUTATJA

án ugyanazon órában és helyen fogják megtartani, amely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz.

N a p i r e n d :

1. Múlt évi üzletredményekről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok felülvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérés megállapítása.
4. Tisztaiövedelemlől való rendelkezés
5. Igazgatóság választása.
6. Felügyelőbizottság választása.

7. Netaláni indítványok.

1942 évi december hó 31-én a tagok száma 1122. Üzletredmények száma pedig 7562 volt; az év folyamán belépett 23 tag 86 üzletre; kilépett 1 tag 45 üzletre.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bálhelyiségben 8 napon át kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Salgótarján, 1943. márc. 7.
Az Igazgatóság.

A Szent Erzsébet Nőegylet

előnöksége hálás köszönettel nyugtázza a „Néma Bál-jára” folytatásként beküldött alábbi adományokat: SKB., Mátyás Jenőné 100—100 P, Salgótarjáni Üveggyár 50 P, dr. Quirin Leoné, báró Solymossy Tibor 30—30 P, Martiny Károly, Korompay Lajosné, Schreiner Jenő, Karattur Antal, v. Miskey Kálmán, Niederland Gyuláné 20—20 P, Adorján Henriké, Villányi Miklós, Köröndy Tibor, Kiss Pál 15—15 P, Kovács Zoltán, ifj. dr. Heinisch Antal, Nagy Bertalan, Hunyár Ádám, Bozó Györgyné, Zavilla Viktor és neje, dr. Figus Béla, Kamarás Pál, Kopnás István, özv. Takács Ferencné, Koltay Imre, dr. Dörflinger János, Mihályi Antal, Ruszthy Ernő, Gerber Alfréd, Nagy Józsefné, Nagy Lajosné, Bichler Jakab, Mayer Vilmosné, Hajnal Mihály, Hichner Józsefné, Kárpáthy Dező, Varga Antal, Timaróczy Sándor, Heltich Péter, Dombi Andor, Juraskó Elek, Zagyvassálya Üveggyár, Zoltán Frigyes, dr. Marosvicsy Ivor, ifj. Molnár András, Császár Pál, Hős Nagy Lajosné, Molnár Andrásné, Sey Tamás, Karattur Antalné, Lissvánszky Antal, Bpest-stárjani Gőpgyár és Vasúti Rt., Szabó Pálné, Szmolka Mihályné, Vég Kálmáné 10—10 P, Palla Zoltán 8 P, Hirschbrich Valéria 6 P, Kraft Jenőné, Rádi Leó, Küllő Gizella, Könyű Béla, Friedmann Testvérek, Gábor Ignác és neje, Gélyi István, v. Laboda Jánosné, Kamarás Pálné, Rusznay István, dr. Wagner Jenő, Somogy Imre, Berta Ferenc, Bleuer Farkas, dr. Mudry Lajosné, Pál-földi István, Galántay Jánosné, özv. Buchmelter Józsefné, Hargita Károlyné, Horváth Gyuláné, Kromek Lajos, Weisz Gyuláné, özv. Csaszlava Ignác, özv. Kainer Mór, Jakobi Pálné, Ekert Bóbert, Wiesinger Károly, Csérfludy Józsefné, Peres Ferencné, Schiffer Dóra, ifj. Székely István, v. Istók Elemérné, Radnai Nándor, Gróner Jánosné, Márkus Lajos, k. Kraft Aladár, Sávolyi Andrásné, dr. Kőrös Baláné, Röder Alfréd, Bartha Jánosné, Havranek Ferencné, Kincs Emilné, Gerendás Agótonné, Balázs Béla,

Krajcsovicz Gyula, dr. Felszeghy Miklósné, Füst János, Görö Andor, Simkovits Jánosné, dr. Réthy-Szabó Gábor, Farkas Pál, Horváth Zoltán, Chlumeczy Gusztáv, Hegyi Kálmáné, Zámecsnik Helén 5—5 P, Malomhegyi Gyula, Telek Józsefné, Baán János, Fenyvesi Jánosné, Béri Józsefné, Friedler Samu, Mátravölgyi Nándor, Tábori Géza, Kovács József, Grunden Gyula, v. Flórián István, Hüvös Józsefné 4—4 P, özv. Skvára Emilné, Rózsabegy Sándor, Jarabincsek Józsefné, Beridán Lászlóné, özv. Blazsek István, Liki Andrásné, Korányi Atalné, Szikói Sándor, özv. Márkus Ferencné, Gaál Józsefné, Vágó Péterné, Mihálik Ferencné, Szikói Józsefné, Mezőfi Rezsőné, Verle János, Varga Ferencné, Pancsovai Jánosné, Molnár Jenő, Letovai Józsefné, id. Jesse Gyula, Gálffy Aranka, Macsó Anna, Mega János 3—3 P, Zsiday István 250 P, Sala Vencel, Ürmösi Andrásné, dr. Déri József, Takács Györgyné, Hoffmann Gusztávné, Hoffmann Hermann, Hoffmann Gusztáv, Jancsár Gyuláné, Mikus József, Drengács Viktorné, Bucsar Zsófia, Márkus Ilonka, Németh Ferenc, Viskárdi Lajosné, Soprádi Lajosné, Sa gó Jánosné, K. N., Pandor Dezsőné, Kürschner Ferenc, id. Langer József, Néder Imre, Prouza Vencel, özv. Köntzey Ferencné, Kobut Ádám, Baranyay János, özv. Tóth Györgyné, Kooós István, Lantos Andrásné, Blankenberg Pálné, Blankenberg Pál, Erdőy Károlyné, Müller Pálné, Kovács Nándor és felesége, ifj. Goschler Lukács, Gódos Jánosné, Hess Róbertné, dr. Nyires József, Töröcsik Józsefné, Jerszénky Hilda, 2—2 P, Hajducsek Józsefné, Szobok Józsefné 150—150 P, Tóth Magda, G. Ramszgeri István, Várkonyi József 1—1 P.

Beltörés. A zagvai rakodónál levő Trágl Györgyné hadiözevgy kislakiját 11 ére virradó éjjel feltörték. A be-törés kisebb mennyiségű dohányneműt és az üzletben levő aprópénzt vitte el. A rendőrség erőiesen nyomoz a bálálili jártazó tettes után.

Havonta 30000 orsó népcérnát hoznak forgalomba.

Mindössze 18 fillér a népcérna ára

Néhány héttel ezelőtt jelentette a Közellátási Ertesítő, hogy a falusi lakosság részére külön „népcérnát” készített az Ipari Anyaghivatal, hogy rendelkezésre álljon a foltozásokhoz és a háziszőltés rubák megvárássához szükséges vastagságú és kellően erős cérnaanyag.

Az anyagokat biztosították a gyártás számára, a munka már erős ütemben folyik, február 11-én jelent meg a népcérna először a vidéken.

Az első gyártás eredményekén havonta 300.000 orsó népcérnát hoznak forgalomba a falusi lakosság körében. Egy-egy orsón 50 yard hosszúságú, erős var-

rócérna van. A havi népcérmennyiség fele fekete színű, másik fele fehér. A számítások szerint egy orsó cérna egy személy egyhavi foltozó és varrószükségletének biztosítására elegendő, így már az első hónapban is 300.000 ember kapott vidéken tartós, a mosást is jól álló foltozó és varrócérnát. A gyártás egyre nagyobb méretekben folyik, remélhető, hogy rövidesen jelentősen emelkedik a havonta kiutalt népcérna mennyiség. Hogy ezt a szükséges varróanyagot a legszegényebb néposztály is megvásárolhassa, az árát rendkívül olcsón szabták meg, egy orsó népcérna mindössze 18 fillérbe kerül.

Tavaszi ujdonság!

SZÜCS-FÉLE

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arc krém. Az arc bőr természetes tápanyagait tartalmazza a ezért rugalmassá, üdvé teszi és megóvja a ráncosodástól.

SZÜCS-FÉLE

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az arc bőr zsírosságát.

Kapható:

SZÜCS RÓBERT
MAGYAR KORONA
GYÓGYSZERTÁRÁBAN.
SALGÓTARJÁN.

Elvesztett egy tasak „HON” kávékonzerv. A becsületes megtaláló jutalomban részesül.

Meghívó.

A salgótarjáni Takarékpénztár t. részvényeseit van szerencsénk az 1943. évi március hó 23-án délelőtt fél 10 órakor Salgótarjában az Intézet helyiségében tartandó

LXXIII. évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság jelenté a felölt üzletéről.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
5. Hatarozathozatal a nyereség felosztása tárgyában, valamint az ügyvezető és ügyvez. igazgatósági tagoknak 1942. évben kifizetett jogszámlái iránti megállapítás, illetve jóváhagyása, továbbá az igazgatóság és felügyelőbizottság 1942. évi azoló tiszteletdíjainak megállapítása.
6. Az alapszabályok 5. §-a módosítása.
7. 5 igazgatósági tag választása.
8. 4 felügyelőbizottsági tag választása.
9. Esetleges indítványok.

Salgótarján, 1943. február hó.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tisztelettel közöljük, hogy az 1942. évi mérleg és eredmény száma a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal, az intézet helyiségében a t. részvényes urak rendelkezésére áll és az üzleti órák alatt megtekinthető.

A közgyűlésen szavazati jogot az

alapszabályok 47 §-a értelmében csak azon részvényes gyakorolhat, aki részvényt 3 nappal a közgyűlés előtt az Intézet pénztárában letétbe helyezte.

Támogasd a Vöröskeresztet!

M. kir. rendőrség stárijáni kapitánysága

Szám: 1084/1943.

Hirdetmény!

A löfgyverek, löszerek, robbanó anyagok és robbanó szerek tartásának korlátozásáról szóló 990/1943. M. E. és 186000/1943 B.M. számú rendeletek végrehajtására nézve az alábbiakban rendelkezem.

Az 1943. évi február 23. előtt kiadott fegyvertartási és viselési engedélyek 1943. évi május hó 31. napján érvényüket veszítik.

Az, akinek fegyvertartási és viselési engedélye érvényét veszti, az új fegyvertartási engedélyt 1943. március hó 31-ig tartozik írásbeli kérvényben kérelmezni. A kérvényhez csatolni kell kérelmező születési anyakönyvi kivonatát (kezeslevelét) és bejelentő lapjának szelvényt. A kérvényben meg kell jelölni a kérelmező nevét, születési helyét, évét, vallását, vallásváltoztatás esetén korábbi vallását, foglalkozását és lakását, úgyszintén atyjának és anyjának nevét is. Fel kell tüntetni továbbá az engedélyezésre való fegyver részletes adatait (őbnagság, gyártmány, gyártási szám, rendszer, csövek száma, kakasos vagy kakas nélküli, sörtes, vagy golyós, vadász, vagy cölövfegyver, illetőleg pisztoly), valamint a legutóbbi engedélyszámát, keletét és a kiadott hatóság nevét. A kérelmezőnek meg kell indokolnia azt is, hogy milyen célból van szüksége a fegyverre. A személyi okmányokat eredetiben kell bemutatni.

A kérvényt és mellékleteit a rendőrkaptányság 39 számú helyiségében lehet a hivatalos órák alatt (delelőtt 8-tól fél 3-ig) benyújtani vagy a rendőrkaptányság címére postán feladni.

Egy kérvényben több fegyverre is kérhető az új engedély.

Figyelemztetem az érdekelteket arra, hogy azokat a fegyvereket, melyekre nézve a rendőrkaptányság 1943. május hó 31-ig az új engedélyt nem állította ki, illetőleg arról kérelmezőt nem étesítette, 1943. évi június hó 15-ig a rendőrkaptányság 40. számú helyiségében megabban az esetben is be kell szolgáltatni, ha a kérelem tekintetében — jogorvoslat folytán — 1943. június hó 1 napjáig jogerős döntés nem is történt.

Az 1943. évi február 23. előtt kiadott löszerek robbanóanyag sz. vásárlási engedélyek 1943. évi május hó 31-ig érvényesek. Ehez képest az, akinek engedélye 1943. évi május hó 31-én érvényét veszti, ez időpont után löszert, robbanóanyagot és csak a lakóhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatalóság új engedélye alapján vásárolhat. Az enge-

délyt május hó 31-ig kell kérelmezni. Az aki 1943. évi február 23. napja előtt kapott vásárlási engedélyt és a megvásárolt löszert, robbanóanyagot 1943. évi május hó 31-e után megtartani szándékozik, május hó 31-ig új engedélyt tartozik kérni.

Aki nem kért, vagy nem kapott új engedélyt, a birtokában levő löszert, robbanóanyagot és robbantószer 1943. június hó 15. napjáig a rendőrkaptányság 40. számú helyiségében beszállítatni tartozik.

Ha olyan személy, akinek fegyvertartási engedélye van véglegesen más rendőrhatalóság működési területére költözik, köteles az új lakóhelye szerint illetékes rendőrhatalóságtól új fegyvertartási engedélyt kérni. A kérvényt az érkeztetől számított harminc nap alatt kell előterjeszteni. Az új engedély kiadását megtagadó határozat jogerőre emelkedésével a korábbi fegyvertartási engedély érvényét veszti és azt, valamint a fegyvert és az esetleges löszert a rendőrkaptánysághoz három nap alatt be kell szolgáltatni.

Minden fegyvertartási, valamint löszerek és robbanóanyag vásárlási engedély 3 P kiadványi illeték alá esik. Az illetéket okirati bélyeggel kell leróni. Ezenkívül a fegyvertartási engedély kiadása esetén 2 P kezelési díjat kell befizetni. A vonatkozó befizetési lapot a rendőrkaptányság adja ki.

A rendeletekkel kapcsolatos kérdésekben bővebb felvilágosítást lehet nyerni a rendőrkaptányság 40 sz. helyiségében.

A hivakozott rendeletek e órássai nak megszegése vagy kijátszása kihágást képez és két hónapig, háboru esetén hat hónapig terjedő elzárással büntetetik.

Salgótarján, 1943 márc. 4. én.

A rendőrkaptányság vezetője:

Dr. JÁNOSSY ÖDÖN s. k.

m. kir. rendőrtanácsos.

Tartsuk be szigorúan a légvédelmi előírásokat.

1943. El. I. A 90 szám

Hirdetmény.

A 8020/1939. M. E. számú rendelet 2. §-a értelmében közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium az 1939. évi II. tc. 221. §-ában nyert felhatalmazás alapján elrendelt

Rögtönbíráskodást

az 1020/1943 M. E. számú rendelettel kiterjesztette — miud a polgári, mind a honvéd büntelbíráskodás körében az ország, illetőleg a honvéd büntelbíráskodás egész területére az 1941. évi június 30. napján kelt a Budapesti Közlöny 1941. évi július 1. i 146. számában kihirdetett 4870/1941. M. E. számú rendelet II. pontjában felsorolt büntettekben felüli a hadművelleti területre tabori postai csomagként, vagy „minta érték nélkül” jelzéssel feladott küldemények, vagy az odairányuló katonai szállítmányok tekintetében, akár az ország területén, akár azonkívül a szállítási tartama alatt elkövetett lopás és sikkasztás büntetléré — ideértve a hivatali sikkasztás büntetléré is — és pedig ezeknek a bűncselekményeknek a kísérletére és egy a tettesekre, mint a részsekre (Btk. 69. §) is.

Ennefogva a rögtönbíráskodás a korábbi hirdetmény anyagával egybefoglalva ez idő szerint kiterjed a következő bűncselekményekre és pedig a polgári, mint a honvéd büntelbíráskodás körében az ország, illetve a honvéd büntelbíráskodás egész területén a felsegyszeres, hűtlenség, lázadás büntetléré, ideértve a felsegyszeres és lázadás elkövetésére létrejött szövetséget és azok elkövetésére való felhívást is, — a löfgyver, robbantószer, robbanóanyag (bomba, kézigranát, pokolgép, stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetléré, továbbá az ily gyilkosság elkövetésére irányított szövetségre, — a közegészség elleni büntetléré (Btk. 315. §), — gyújtogatás büntetléré, — vízáradás okozásának büntetléré, — vaspályákon, távirtdán (táv-

beszélő), vagy hajókön, illetve légjáróműveken, úgyszintén a villamos energia fejlesztésére, vezetésére és elosztására szolgáló berendezéseken (tartozéksíkon) elkövetett közveszélyű cselekmények büntetléré (Btk. 434 436., 444. §. 1939. II. tc. c. 208., 209. §. 1931. XVI. tc. c. 61. §.). — a hatóságok büntelbírói védelméről szóló 1914. XL tc. rendelkezéseibe ülközö hatóságok, illetve hatósági közögek ellen fellégyverkezve elkövetett erőszak büntetléré, — az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. III. tc. I. §-ának I. bekezdésében és 2. §-ában meghatározott büntetléré, — a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekményekről szóló 1924. XV. tc. I. §-ának III. bekezdésében meghatározott büntetléré, — a honvédelemről szóló 1939. II tc. 203. §-ának első bekezdésében meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és megbíúsítása által elkövetett büntetléré olyan értelemben, hogy e büntelt kezdeményezők és vezetői usnek rögtönbíráskodás alá (203. §. 3. bek.), ha azonban büntetléré a munka szándékos hibás, vagy hiányos végzésével, vagy pedig rongálással követik el, a rögtönbíráskodás a kezdeményezőkön és vezetőikön kívül a tettesekre és a részsekre is kiterjed, — a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 204. §-ának első és második bekezdésében meghatározott, a honvédelem érdekét veszélyeztető rongálás büntetléré, — a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 205. §-ának második bekezdésében meghatározott, a katonai vezetőlvel szemben elkövetett engedéltségség és tettegen bántalmazás büntetléré, végül a legvédelmi készséggel kapcsolatos elsőttetés, úgyszintén a légiradió ideje alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés, súlyos testi sértés, lopás és rablás büntetléré, és pedig ezeknek a bűncselekményeknek kísérletére és egy a tettesekre, mint a részsekre (Btk. 69. §) is, valamint a hadművelleti területre tabori postai csomagként, vagy „minta érték nélkül” jelzéssel feladott küldemények, vagy az odairányuló katonai szállítmányok tekintetében, akár az ország területén, akár azonkívül a szállítási tartama alatt elkövetett lopás és sikkasztás büntetléré, — ideértve a hivatali sikkasztás büntetléré is — és pedig ezeknek a bűncselekményeknek kísérletére és egy a tettesekre, mint a részsekre (Btk. 69. §) is.

Fe-hivom a lakosságot, hogy ilyen bűncselekmények elkövetésétől mindenki óvakodjék, mert a polgári büntelbíráskodás alá tartozó minden olyan személy, aki a kihirdetés után a megjelölt területen ilyen bűncselekményt követ el, a rögtönbíráskodás alá kerül és halálal bünhődik.

Balassagyarmat, 1943. febr. 24.

Dr. Jaky Kálmán
kir. törvényszéki elnök.

SALGÓTARJÁNI

APOLLO MOZGÓ

Március hó 13-án szombaton fél 3, fél 5 és fél 7-kor, 14-én vasárnap fél 1, fél 3, fél 5 és fél 7 kor, 15-én hétfőn fél 3, fél 5 és fél 7-kor, 16-án kedden d. u. fél 5 és fél 7 órakor

HÁRY JÁNOS

Páger Antal, Dayka Margit, Bircy Kató, Maklary Zoltán főszereplésével. Rendező: Bán Frigyes, zene: Kodály Zoltán. Kiegészítők: Magyar haridás.

Március 17-én azerdán fél 5 és fél 7 kor, 18-án csütörtökön délután fél 5 és fél 7 órakor. Csak 16 éven felüliek részére.

Hajsza a tengeren

Irgalmas bűnügyi film. Főszereplők: Rudolf Fernau és René Deltgen. Kiegészítők: UFA és LUCE világhírdők.

Eladó modern kétlakás új ház a Faiskola utcában. Érdeklődni lehet: Fő-utca 99 szám alatt.